

Liikenne- ja viestintäministeriölle

Viite: Lausuntopyyntö 06.06.2012, LVM/1380/03/2012

Asia: Lausunto

Lausunto Liikenne- ja viestintäministeriön (LVM) luonnokseen hallituksen esitykseksi ajoneuvojen katsastus- ja yksittäishyväksyntätehtävien järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi.

LVM:n luonnoksen merkittävin muutos on riippumattomuusvaatimuksesta luopuminen, mikä muuttaisi ratkaisevasti katsastustoiminnan toteuttamista Suomessa. Alla esitetään Moottoriajoneuvojen Katsastusmiehet ry:n näkemyksiä LVM:n muutosehdotukseen. Yhdistyksessä on jäseniä n.100, he toimivat katsastusyriyten katsastustoiminnasta vastaavina henkilöinä katsastusasemilla, päällikkö ja esimiestehtävissä.

Nykyään katsastus toimii korjaamotoiminnan laadunvarmistuksena, mikä edistää kuluttajansuojaa ja liikenneturvallisuutta. Ehdotuksen mahdollistavalla korjaamoiden suorittamien korjausten ja katsastuksen näennäisellä erotamisella (eri henkilö suorittaa tai saman omistajan toiminnat eriytetään eri yhtiöiden alle), laadunvarmistus ei enää jatkossa toimisi. Toimiminen siten että korjaamon tai autoliikkeen harjoittama muu ajoneuvoihin liittyvä tekeminen ei vaikuttaisi katsastustoimintaan on vaikeaa jollei mahdotonta. Liikenneturvallisuuden ohi ajavat tosielämässä helposti sekä yritystä hoitavien että yrityksen omistajien liiketoiminnalliset intressit.

Käytäntö on osoittanut myös, että korjaamoiden kautta katsastukseen esitetyistä autoista huomattava osa hylätään määräaikaikatsastuksessa liikenneturvallisuudelle vaarallisen vian takia. Tämä kertoo varsinkin monimerkki korjaamoiden haasteellisen tilanteen nykyisten ajoneuvojen tekniikan tarkastamisessa. Katsastustoiminnan pirstaloiminen ja lisääminen useille pienille toimijoille joiden päätoimiala on muu kun katsastus lisää liikenneturvallisuusriskiä.

Suomen ajoneuvokannan katsastusten lopettaminen riippumattomilla katsastusasemilla olisi selkeä heikennys liikenneturvallisuudelle ja puolueettomuudelle.

Katsastajien koulutusvaatimuksia ei pitäisi alentaa. Varsinkin katsastustoiminnasta vastaavan henkilön koulutusvaatimusta olisi sen sijaan nostettava,

siten että jatkossa alalle tulevalta edellytettäisiin vähintään ammattikorkeakoulussa suoritettua tekniikan ja liikenteen alan insinöörin tutkintoa. Ajoneuvojen jatkuvasti kehittyessä ja turvalaitteiden lisääntyessä, kuntoa tarkastavien katsastajien koulutusta alentamalla menemme väärään suuntaan. Lainsäädännön, direktiivien ja viranomaisohjeiden pitkälle ohjaamalla alalla ei voi toimia tarkoituksenmukaisella tavalla ilman riittävää peruskoulutusta.

Katsastusten saatavuus on nykyisin kaikkien katsastuspalveluiden osalta valtakunnallisesti kattava. Toimilupien eriyttäminen tulee heikentämään raskaan kaluston palveluiden saatavuutta. Syrjäseudulle kaavailut helpotukset katsastustilojen ja laitevaatimusten osalta aiheuttaisivat merkittävän laatutason heikkenemisen sekä riskin liikenneturvallisuudelle, myös kansalaisten yhdenvertaisuus vaarantuisi. Puutteellisilla varusteilla toimivalle asemalle saattaisi myös hakeutua raskasta kalustoa, joiden liikenneturvallisuutta ei aseteta katsastuksessa mahdollisesti paljastuvien usein korkeisiinkin kustannuksiin johtavien korjausten edelle.

Uusi malli vaatisi myös valtiolta merkittäviä lisäpanostuksia toiminnan valvontaan. Maissa, joissa korjaamot voivat suorittaa katsastuksia, on luotu erilaisia menettelyjä, joilla direktiivin edellyttämä laadunvarmistus pyritään saavuttamaan. Yhteinen piirre näissä on se, että valvontaorganisaatio on massiivinen. Silti ei saavuteta Suomessa nykyisin olevaa ajoneuvokaluston teknistä tasoa jossa voimme luottaa siihen että vastaantuleva ajoneuvo ei tule kohdattaessa vastaantulijan kaistalle teknisen vian takia.

Alalle on viimevuosien aikana tullut runsaasti uusia toimijoita. Katsastuspalveluiden saatavuus on parantunut ja hinnat ovat laskeneet. Nyt voimassa oleva laki on antanut tähän hyvän mahdollisuuden.

Nykyinen järjestelmämme on todettu liikenneturvallisuuden osatekijänä toimivan erittäin hyvin. Järjestelmä on myös valmis vastaanottamaan teillämme jatkuvasti kasvavan ajoneuvokannan, säilyttäen samalla alhaisena teknisten vikojen aiheuttamat liikenneonnettomuudet teillämme. Järjestelmän muuttaminen tavalla joka lisää nykyjärjestelmässä olevia mahdollisia puutteita eikä edistä liikenneturvallisuutta on tarpeetonta.

Esitämme riippumattomuusvaatimuksen ylläpitävää katsastusalan kehittämistä yhdessä alan toimijoiden kanssa, huomioiden EU:n komission 13.7.2012 antaman katsastuslainsäädäntöä koskevan esityksen sisältö.

Liikenneturvallisuusterveisin

Moottoriajoneuvojen Katsastusmiehet ry

Hallitus / psta Henrik Heijari